

MÜZİK DERSİ

ÖĞRETİM PROGRAMI

AÇIKLAMALAR

Müzik dersi öğretim programı konuları, hazırlık sınıfında olan ve işe yerleştirilemeyen 1, 2 ve 3. sınıf öğrencileriyle işlenecek şekilde düzenlenmiştir.

Müzik, özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin eğitiminde kullanılan, tüm gelişim alanlarını destekleyen en etkili ve önemli disiplinlerden biridir. Müzik, engelli öğrencilerle iletişim kurmada yararlanılabilecek çok etkili bir tekniktir. İletişimde dinleme ve dikkatini yoğunlaştırabilme becerilerinin gelişimi büyük önem taşımaktadır. Bu becerilerin gelişiminde ritmik etkinliklerin çok önemli bir rolü vardır. Eğitim sayesinde öğrenciler ritm tutabilirler, işittikleri sesin ritmine uygun vuruş yapabilirler ya da vücut hareketleriyle işittikleri sesi yorumlayabilirler.

Özel eğitim ihtiyacı olan öğrencilerin yaşamlarında müziğin önemli bir yeri vardır. Müzik eğitiminde bireysel ayrılıklara yer verilmeli ve her çocuğun yeteneği seviyesinde gelişmesine uygun imkânlar sağlanmalıdır.

Müzik eğitiminde kullanılan birçok yöntem bulunmaktadır. Bu yöntemlerden bazıları; Rakamlamalı, harflemeli, renkleme, grafiklemeli, merdivenlemeli, farklı nota biçimlemeli, orff müzik öğretim yöntemleridir. Özellikle orff yöntemi bu bireylerin müzik eğitiminde etkili bir yöntemdir. Orff yöntemi müziksel temel oluşturmaya ilişkin davranışları, duyulan müzikleri ve alınan belirli müziksel etkileri ritmik biçimli bedensel devinimlerle ifade ederek öğretme yoludur. Ritm, ezgi ve devinim eğitiminin birlikteliğine dayanır (Örneğin ritmik konuşmalar, ritmik el çarpmalar, doğaçlama devinimler vb.).

Müziğin yalnız ders içinde kalması doğru değildir. Müzik diğer derslerle bütünlüğü sağlayacak biçimde verilmelidir. Müzik dersi ile diğer dersler arasında devamlı ilişki kurulmalıdır.

Müzik; işitme, görme, dokunma ve hareket duygularıyla ses organlarını toplu olarak çalıştıran bir etkinliktir. Buna göre çocuğun bütün duyu organlarını toptan çalıştıran bir yöntem izlenmelidir. Müzik eğitimi bir bütün olarak kabul edilmeli, dersler bu bütünlüğe uyacak şekilde yürütülmelidir. Müzik parçalarının öğretimi, kulak eğitimi, müzik dinletme gibi etkinliklerin birbirleriyle kaynaşmış olmaları ve birbirlerine bağlanmaları sağlanmalıdır.

Çocuklar, ana dillerini nasıl konuşarak sonra da okuyup yazarak öğreniyorsa, müziği de tıpkı bunun gibi öğrenmelidirler. Bunun için müzik eğitimine şarkılarla başlanmalı, bunlar önce hiçbir kuramsal bilgiye başvurulmaksızın kulaktan öğretilmelidir. Şarkı söylemede yeterince beceriyi kazandıktan sonra öğretilen parçalarla ilgili ve kullanılabilir olmak şartıyla, çok basit kuramsal bilgiler (porte, sol anahtarı, nota, ritm vb.) de verilmelidir. Şarkı ve türküler önce toplu olarak söylenmeli, bireysel şarkı söylemeler sonraya bırakılmalıdır.

Öğretmen müzik çalışmaları yaparken bu çalışmanın süresini öğrencilerin ilgi ve dikkatlerine göre ayarlamalıdır. Dersin işlenişinde öğrencilerin gelişim düzeylerine uygun etkinlikler belirlemelidir. Bu etkinlikler arasında ritm, ses çalışmaları, şarkı söyleme, dans ve oyunlar, müzikli öykü ve drama ile kavramların müzikle öğretimi yer almalıdır.

Müzik dersinde öğretilecek şarkılar seçilirken;

- Şarkılarda kullanılan dilin yalın ve anlaşılır olmasına,
- Şarkıların öğretiminde basitten karmaşığa doğru bir yol izlenmesine,
- Öğrenci düzeyine,
- Şarkıların kültürel değerleri yansıtmaya ve eğitici niteliğinin yüksek olmasına,
- Öğrencilerin söyleyebileceği ses sınırına uygun şarkıların seçilmesine dikkat edilmelidir.

Müzik dersi, müzik yapmadaki davranışların yanı sıra müzik dinleme alışkanlıklarının

da verilmesini sağlamalıdır. Öğrencilere radyo, teyp, vcd, televizyon gibi müzik araçlarının nerede ve nasıl kullanılacağı öğretilmelidir. Bu suretle öğrenciler boş zamanlarında bu araçlardan yararlanarak müzik kültür ve becerilerini geliştirecekler, uygun biçimde eğlenme ve dinlenme imkânları bulacaklardır. Ayrıca derslerde halk ozanı, yorumcu gibi kişilerle öğrencileri karşılaştıracak olanaklar yaratılmalı, müziğin doğru seslerde dinlenmesine imkan sağlanmalıdır. Öğrenciler, okulda ve çevrede yapılan müzik etkinliklerine, konserlere götürülerek hem söyleyici hem de dinleyici olarak bu etkinliklere katılmaları sağlanmalı, bu yolla sosyalleşmelerine yardımcı olunmalıdır.

Yetenekli öğrencilere, yetenekleri doğrultusunda çalgı çalma, şarkı söyleme vb. becerilerde farklı eğitim verilmesi sağlanmalıdır.

GENEL AMAÇLAR

1. Sesini doğru ve etkili kullanır.
2. Duygularını müzik yoluyla ifade etme becerisi kazanır.
3. Müziğin ritmik boyutundan yararlanarak ritmik hareketlerini yönlendirir.
4. Müzik dağarcığını çalarak ve söyleyerek geliştirir.
5. Müzikle ilgili etkinliklere katılmaktan zevk alır.

ÖZEL AMAÇLAR

1. Gürültüyle müzik seslerini birbirinden ayırt eder.
2. Sesini doğru kullanır.
3. Şarkı seslendirir.
4. Gurupla şarkı seslendirir.
5. Birlikte şarkı söylemeye istekli olur.
6. Bildiği ezgileri doğru seslendirir.
7. Müzik ve çevre sağlığı ilişkilerinin farkında olur.

8. Belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin şarkıları tanır.
9. Mziğimizdeki türleri tanır.
10. Dağarcığındaki müzikleri türlerine göre ayırt eder.
11. Mziğimizdeki türlerden bildiği örnekleri seslendirir.
12. evresindeki algıları kullanımış özelliklerine göre tanır.
13. algıları seslerine göre tanır.
14. Ses ve çalgı kullanarak müzik yapar.
15. şarkı, şiir ve tekerlemelerin temel hız basamaklarını ayırt eder.
16. Dağarcığındaki şarkı, şiir ve tekerlemeleri hız basamaklarına uygun değerlendirir.
17. Ritm tutar.
18. Müzikli oyunlarla ilgili beceriler geliştirir.
19. Müzikli oyunlara katılmaya istekli olur.
20. İstiklâl Marşının anlamını bilir.
21. İstiklâl Marşı'nı doğru söyler.
22. Bayrak töreninde yapılması gerekenleri bilir.
23. Bayrak törenine katılır.
24. Atatürk ile ilgili düzeyine uygun şarkılar seslendirir.
25. Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaktan zevk alır.

AMAÇ VE DAVRANIşLAR

(Hazırlık, 1, 2 ve 3. Yıl)

ÜNİTE I: SES

Amaç 1. Gürültüyle müzik seslerini birbirinden ayırt eder.

Davranışlar

1. Duyduğu seslerin gürültü olup olmadığını söyler.
2. Duyduğu seslerin müzik sesi olup olmadığını söyler.

Amaç 2. Sesini doğru kullanır.

Davranışlar

1. Sesini kullanırken düzgün duruş alır.
2. Sesini kullanırken ağzını gerektiği kadar açar.
3. Sesini kullanırken doğru nefes alıp verir.

Amaç 3. Şarkı seslendirir.

Davranışlar

1. Şarkıyı dinler.
2. Şarkının sözlerini söyler.
3. Şarkının sözlerini ezgiye uygun olarak söyler.

Amaç 4. Grupla şarkı seslendirir.

Davranışlar

1. Şarkıya birlikte başlar.
2. Şarkının sözlerini grupla aynı anda söyler.
3. Duraklamalarda grupla birlikte hareket eder.
4. Nefes alıp vermede grupla birlikte hareket eder.
5. Şarkıyı birlikte bitirir.

Amaç 5. Birlikte şarkı söylemeye istekli olur.

Davranışlar

1. Birlikte düzenli Şarkı söylemekten sevinç duyar.
2. Söylenen Şarkıya isteyerek katılır.

Amaç 6. Bildiği ezgileri doğru seslendirir.

Davranışlar

1. Doğru nefes alarak söyler.
2. Ritme uygun söyler.
3. Ses aralıklarını doğru söyler.

Amaç 7.Müzik ve evre sağlığı ilişkilerinin farkında olur.

Davranışlar

1. Gürültünün evre sağlığına olan etkisini söyler.
2. Çevreyi rahatsız etmeden müzik yapma ve dinlemenin gerektiğini söyler.

ÜNİTE II: MÜZİĞİMİZDE TÜR

Amaç 8. Belirli gün, hafta ve ders konularına ilişkin Şarkıları tanır.

Davranışlar

1. Belirtilen Şarkının hangi gün, hafta ve ders konusuna ilişkin olduğunu söyler.
2. Belirtilen gün, hafta ve ders konusuna ilişkin öğrendiği Şarkıların adlarını söyler.

Amaç 9. Mziğimizdeki türleri tanır.

Davranışlar

1. Türk halk müziğinin bir müzik türü olduğunu söyler.
2. Türk sanat müziğinin bir müzik türü olduğunu söyler.

3. Popüler müziğin bir müzik türü olduğunu söyler.
4. Marşların bir müzik türü olduğunu söyler.
5. Klâsik müziğin bir müzik türü olduğunu söyler.

Amaç 10. Dağarcığındaki müzikleri türlerine göre ayırt eder.

Davranışlar

1. Bildiği müziklerden şarkıların adlarını söyler.
2. Bildiği müziklerden türkülerin adlarını söyler.
3. Bildiği müziklerden marşların adlarını söyler.

Amaç 11. Müziğimizdeki türlerden bildiği örnekleri seslendirir.

Davranışlar

1. Türk halk müziğinden örnekler söyler.
2. Türk sanat müziğinden örnekler söyler.
3. Popüler müzikten örnekler söyler.
4. Okul eğitim müziğinden örnekler söyler.

ÜNİTE III: ÇALGILARIMIZ

Amaç 12. Çevresindeki çalgıları kullanım özelliklerine göre tanıır.

Davranışlar

1. Belli başlı vurularak çalınan çalgıların adlarını söyler.
2. Belli başlı üflenerek çalınan çalgıların adlarını söyler.
3. Belli başlı dokunarak çalınan çalgıların adlarını söyler.
4. Belli başlı sürtülerek çalınan çalgıların adlarını söyler.

Amaç 13. Çalgıları seslerine göre tanır.

Davranışlar

1. Sesi dinletilen çalgıyı gösterir.
2. Sesi dinletilen çalgının adını söyler.

Amaç 14. Ses ve çalgı kullanarak müzik yapar.

Davranışlar

1. Öğrendiği şarkıları söyler.
2. Öğrendiği şarkıları çalar.
3. Öğrendiği şarkıları çalıp söyler.

ÜNİTE IV: HIZ VE RİTM

Amaç 15. Şarkı, şiir ve tekerlemelerin temel hız basamaklarını ayırt eder.

Davranışlar

1. Dinletilen şarkıların hız basamağını (çabuk, yavaş, orta hız) söyler.
2. Dinletilen şiirin hız basamağını (çabuk, yavaş, orta hız) söyler.
3. Dinletilen tekerleme, sayışmanın hız basamağını (çabuk, yavaş, orta hız) söyler.

Amaç 16. Dağarcığındaki şarkı, şiir ve tekerlemeleri hız basamaklarına uygun değerlendirir.

Davranışlar

1. Dağarcığındaki şarkıları belirtilen hız basamağında söyler.
2. Dağarcığındaki şiirleri belirtilen hız basamağında söyler.
3. Dağarcığındaki şiirleri belirtilen hız basamağında söyler.

Amaç 17. Ritm tutar.

Davranışlar

1. Dinlediği müziğe uygun olarak vücudunu hareket ettirir.
2. Dinlediği müziğin ritmine uygun eliyle vuruşlar yapar.
3. Dinlediği müziğin ritmine uygun ayağıyla vuruşlar yapar.
4. Dinlediği müziğin ritmine uygun eliyle ve ayağıyla vuruşlar yapar.
5. Dinlediği müziğin ritmine uygun ritm aletiyle vuruşlar yapar.

ÜNİTE V: MÜZİKLİ OYUNLAR VE DANSLAR

Amaç 18. Müzikli oyunlarla ilgili beceriler geliştirir.

Davranışlar

1. Oyunun hareketlerini sözsüz ve müziksiz olarak yapar.
2. Oyunun hareketlerini sözlerine ve müziğine uygun yapar.
3. Oyunun hareketlerini sözlerine ve müziğine uygun olarak grupta birlikte yapar.

Amaç 19. Müzikli oyunlara katılmaya istekli olur.

Davranışlar

1. Oyunlarda isteyerek görev alır.
2. Oyunun kurallarına uyar.
3. Oyundaki rolünü yerine getirir.

ÜNİTE VI: İSTİKLÂL MARŞI VE ATATÜRK

Amaç 20. İstiklâl Marşının anlamını bilir.

Davranışlar

1. İstiklâl marşının Türk ulusunun bağımsızlık marşı olduğunu söyler.
2. Okullarda bayrak töreninde İstiklâl Marşı'nın okunduğunu söyler.

Amaç 21. İstiklâl Marşı'nı doğru söyler.

Davranışlar

1. İstiklâl Marşı'nın sözlerini doğru söyler.
2. İstiklâl Marşı'nın sözlerini ezgisine uygun söyler.

Amaç 22. Bayrak töreninde yapılması gerekenleri bilir.

Davranışlar

1. Bayrak töreninde sıraya girilmesi gerektiğini söyler.
2. Bayrak töreninde "hazır ol" durumuna geçilmesi gerektiğini söyler.
3. Bayrak töreninde İstiklâl Marşı'na eşlik edilmesi gerektiğini söyler.

Amaç 23. Bayrak törenine katılır.

Davranışlar

1. Sıraya girer.
2. "Hazır ol" durumuna geçer.
3. İstiklâl Marşı'na eşlik eder.

Amaç 24. Atatürk ile ilgili düzeyine uygun şarkılar seslendirir.

Davranışlar

1. Atatürk ile ilgili düzeyine uygun şarkıların sözlerini anlamlarına uygun söyler.
2. Atatürk ile ilgili düzeyine uygun şarkıların sözlerini ezgisine uygun söyler.

Amaç 25. Atatürk ile ilgili müzik etkinliklerine katılmaktan zevk alır.

Davranışlar

1. Atatürk ile ilgili düzenlenen müzik etkinliklerinde isteyerek görev alır.
2. Atatürk ile ilgili görev aldığı müzik etkinliklerinin gerektirdiği çalışmaları yapar.

KONULAR

ÜNİTE I: SES

- A. Gürültü ve Müziksel Sesler
- B. Sesi Doğru Kullanma
- C. Şarkı Söyleyelim
- Ç. Müzik ve Çevre Sağlığı İlişkisi

ÜNİTE II: MÜZİĞİMİZDE TÜR

- A. Belirli Gün ve Haftalarda Söylediğimiz Şarkılar
- B. Yurdumuzdaki Belli Başlı Müzik Türleri

ÜNİTE III: ÇALGILARIMIZ

- A. Kullanış Özelliklerine Göre Çalgılar
- B. Çalgıların Çıkardıkları Sesler
- C. Ses ve Çalgıyla Müzik

ÜNİTE IV: HIZ VE RİTM

A. Şarkı, Şiir ve Tekerlemelerin Hız Basamakları

B. Ritm

ÜNİTE V: MÜZİKLİ OYUNLAR VE DANSLAR

A. Müzikli Oyunlarla ilgili Beceriler

B. Müzikli Oyunlara Katılma

ÜNİTE VI: İSTİKLÂL MARŞI VE ATATÜRK

A. İstiklâl Marşı'mız

B. Atatürk ve Müzik

ÖRNEK İŞLENİŞ

Açıklama :

Öğretilecek konularla ilgili olarak hazırlanan bir çizelge ile öğrencilerin performansları önceden ölçülür. Bu ölçme sırasında konuyla ilgili olarak öğrencilere çizelgedeki sorular sorulur. Doğru cevaplar "+", yanlış cevaplar "-" işaretiyle gösterilir (Performansın belirlenmesi için yapılan çalışma ve buna ilişkin hazırlanan kayıt tablosu günlük plan formatının dışındadır.).

PERFORMANS KAYIT TABLOSU KESİTİ

BİLDİRİMLER	ÖLÇÜT	SORULAR	Veli	Aysel	Tunç
-------------	-------	---------	------	-------	------

1. Vurularak çalınan çalgıların adlarını söyler.		1 Vurularak çalınan çalgılar nelerdir?			
	$\frac{3}{4}$	a) Davul b) Tef c) Darbuka ç) Çelik üçgen	+ - + +	+ + + -	+ - - -
2. Üflenerek çalınan çalgıların adlarını söyler.		1 Üflenerek çalınan çalgılar nelerdir?			
	$\frac{3}{4}$	a) Flüt b) Mızıka c) Zurna ç) Trompet	+ + - -	+ + + -	+ - - -
		Sonuç	-	+	-

Ders Adı : Müzik

Ünite Adı : Çalgılarımız

Konu adı : Kullanış Özelliklerine Göre Çalgılar

Süre : 40+40 dakika

Yöntem ve Teknikler: Anlatım, soru-yanıt

Öğretim Materyalleri: Vurmalı Çalgılar (Davul, Tef, Darbuka, Çelik üçgen)

Üflemeli Çalgılar (Flüt, Mızıka, Zurna, Trompet)

Amaç. Çevresindeki çalgıları kullanım özelliklerine göre tanıır.

Davranışlar

1. Belli başlı vurularak çalınan çalgıların adlarını söyler.

2. Belli başlı üflenerek çalınan çalgıların adlarını söyler.

Performans kayıt tablosu dikkate alınarak, davranışlar ad belirtilerek yeniden yazılır.

Veli, Tunç: 1. Vurularak çalınan çalgıların adlarını söyler.

2. Üflenerek çalınan çalgıların adlarını söyler.

ÖĞRENME VE ÖĞRETME ETKİNLİKLERİ

Öğretmen ders öncesi öğretimde kullanacağı çalgıları hazırlar ve kısa bir süre öğrencilerin çalgıları incelemelerine izin verir. Sonra öğrencilere, "Bu dersimizde çalgıları kullanım özelliklerine göre tanıyacağız." diyerek derse giriş yapar.

Öğretmen öğretimde kullanacağı vurmali ve üflelemeli çalgıları ayırarak iki grup oluşturur. Ardından vurmali çalgılardan; davul, tef, darbuka, çelik üçgeni göstererek bu çalgıların vurmali çalgılar olduğunu söyler. Sonra öğretmen vurmali çalgıların çıkardıkları sesleri öğrencilerin duymaları amacıyla teker teker çalgıları vurarak çalar. Ardından öğretmen performansı "+" olan Aysel'i yanına çağırarak, vurmali çalgılara teker teker vurarak ses çıkartmasını ister. Aysel çalgıları çaldıktan sonra öğretmen vurmali çalgıların adlarını söylemesini ister. Öğretmen Aysel'in doğru cevaplarını pekiştirir. Sonra Aysel'le yaptığı çalışmayı sırasıyla Veli ve Tunç ile de yapar. Veli ve Tunç'un doğru cevaplarını pekiştirir. Eğer yanlış cevap verirlerse öğretmen sunuyu tekrar eder.

Öğretmen vurmali çalgılarla yapmış olduğu etkinliği üflelemeli çalgılarla da yapar. Öğrencilerden gelen doğru cevapları pekiştirir, eğer yanlış cevaplar gelirse tekrar sunu yapar. Öğretmen doğru cevaplar aldıktan sonra değerlendirmeye geçer.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Örnek Ölçme Soruları

1. Vurularak çalınan çalgıların adları nelerdir?

2. Üflenerek çalınan çalgıların adları nelerdir?

Değerlendirme

Öğretmen değerlendirme için hazırlanan soruları, Veli, Aysel ve Tunç'a sorar, gelen doğru cevapları pekiştirir. Yanlış cevap verildiğinde gerekli dönüt ve düzeltmeleri yapar. Öğretmen, öğrencilerin ölçme sorularına verdikleri cevapları ve ders içindeki performanslarını dikkate alarak onların başarıları hakkında sonuca ulaşır.